

ESCALETA_MEMORIA

“XELA É MOITA XELA”

Data da gravación	23 de abril	Duración	5´
Locutores e locutoras	Alumnado de 1º de ESO: Laura Fernández Pardo Natalia Méndez Trabado Uxía Pardo Carballo David Pérez Digón		
Técnico	Pablo Gómez Esqueira		
Música	As cancións do podcast foron eleixidas polo alumnado, e están relacionadas cos gustos musicais de Xela Arias. Aretha Franklin, "I say a little prayer" Golpes Bajos, "Malos tiempos para la lírica" Desertores, "Que me dejes en paz"		

Guion

MÚSICA: Aretha franklin, “I say a Little Prayer”

NATALIA: Bo día, hoxe en Cervantes nas Ondas temos unhas convidadas moi especiais, non é certo, David?

DAVID: Bo día, Natalia, é ben certo, hoxe temos con nós a Laura e a Uxía, as nosas compañeiras de 1º de ESO. Benvidas, compañeiras.

LAURA:Bo día, encantada de estar aquí.

UXÍA: Ola, grazas por convidarnos ao voso programa.

NATALIA: Uxía, cóntanos, esta canción coa que comezamos foi una proposta túa, por que a elexiches?

UXÍA: Porque é una canción que soa moi ben, descubrina mentres facía a investigación sobre o tema do que imos falar, que é Xela Arias, a poeta á que lle adicamos o Día das Letras Galegas neste ano 2021.

LAURA: Efectivamente, a música é moi importante na vida de Xela, e cando indagamos na súa biografía foi inevitable escoitar a música dos anos 80 que tanto a apaixonaba.

DAVID: Para coñecer mellor a Xela Arias foivos de moita axuda a biografía publicada por Xerais de Yolanda Castaño, non?

UXÍA: Si, foi o noso libro de referencia. Yolanda Castaño achéganos de forma moi amena moitos momentos da vida de Xela.

NATALIA: título “Xela quixo ser ela” é moi apropiado, non? Laura?

LAURA: Si, porque, sen dúbida, o que máis nos chamou a atención de Xela Arias foi a súa maneira de vivir sen preocuparse polo que dixeran os demais.

DAVID: Seica cando tivo a idade de ir ao instituto, quixo ir a un que era mixto, que na súa época non era o máis habitual.

UXÍA: Si, decidiuse polo IES Castelao que está no barrio do Calvario, en Vigo, cidade na que Xela pasa a meirande parte da súa vida.

NATALIA: Pero a súa primeira infancia vívea moi preto aquí, en Sarria e Lugo.

LAURA: A nai e o pai de Xela eran de Sarria, e alí pasa os seus primeiros anos, moi cerca da Granxa-escola de Barreiros, onde seu pai era mestre, e, despois de trasladarse a Lugo, comeza a escola primaria no colexio Fingoi, que tamén era un colexio mixto. Aquí vemos como xa a súa familia elixe para Xela un centro diferente.

DAVID: Non só iso, a familia de Xela tamén decide falarlles aos seus fillos e fillas na lingua galega, aínda que vivían na cidade.

LAURA: Si, Yolanda Castaño cóntanos na súa biografía que o pai de Xela publica un artigo co título “Xeliña fala galego” no que relata unha anécdota que retrata unha sociedade chea de complexos coa lingua galega.

NATALIA: Pois polo que se ve, xa desde moi nova, Xela mostra moito interese pola lingua...con só 11 anos gaña un concurso de contos, e con só 18 anos comeza a traballar ma editorial Xerais.

UXÍA: E gustáballe moito participar en recitáis. Xela dicía que “hai que rebotarse. Rebotarse contra a concepción do libro como un cadáver morto nun anaquel”.

MÚSICA: Golpes Bajos, “Malos tiempos para la lírica” (Retrouso)

LAURA: Xela quere ser princesa...

UXÍA: Ti estás tola, iso é o último que queredría ser...

NATALIA: Xela con 18 anos xa comezaba a ser unha muller feita e dereita.

DAVID: E cando comezará a publicar?

UXÍA: Xela publica poemas en revistas e xornais desde moi noviña, e o seu primeiro poemario, Denuncia do equilibrio, sae publicado cando conta con só 24 anos.

LAURA: E foi un dos libros de poesía galega máis lidos meses momentos.

NATALIA: E publicou algún libro máis?

UXÍA: Si, Xela Arias publicou outros tres libros que son un referente da literatura galega contemporánea: Tigres coma cabalos, Darío a diario e Intempériome.

NATALIA: Que pena que morrera tan nova!

LAURA: Pois si, pero é unha sorte que poidamos participar deste homenaxe de adicarlle as Letras Galegas.

DAVID: Teno ben merecido!

NATALIA: Moitas grazas, compañeiras, por agasallarnos con estes momentos da vida de Xela.

UXÍA E LAURA: Grazas a vós!

UXÍA: Imos rematar escoitando unha canción de “Desertores” coa letra de Xela Arias, que seica lles gustou moito a Laura e a Natalia.

MÚSICA: “Que me dejes en paz” de Desertores.

Descrición da experiencia

Introdución.

Neste curso 2020-21 comezamos, a través do Plan de Formación Permanente do Profesorado, a poñer en marcha unha radio escolar como medio dinamizador de proxectos interdisciplinares, coa coordinación da Biblioteca Escolar.

A convocatoria do concurso de podcast pareceunos unha oportunidade de comezar a traballar co noso alumnado na radio e, realmente, foi unha experiencia moi satisfactoria.

Neste traballo estiveron implicados os Departamentos de Lingua e Literatura Galega, Lingua Castelá e Literatura, Música, Xeografía e Historia e Bioloxía. Desenvolveuse en todos os cursos da ESO, realizando un podcast con cada grupo, pero presentamos ao concurso os podcast de 1º e 4º de ESO, por ser os que mellor se axustaban aos requisitos da convocatoria.

Obxectivos.

- Recoñecer as aportacións de Xela Arias á creación poética en galego e á divulgación da lingua galega entre os máis xoves.
- Visibilizar o traballo dunha muller no ámbito da edición, a tradución e a creación.
- Recoñecer os distintos xéneros periodísticos.
- Producir un cambio metodolóxico na aula que dea cabida a todo o alumnado.
- Valorar o traballo cooperativo como unha estratexia de solidariedade necesaria para a vida en comunidade.
- Elaborar recursos creativos e dixitais.
- Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para adquirir coñecementos con sentido crítico.
- Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías.
- Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe empregando diversos medios de expresión e representación.
- Fomentar o gusto pola palabra, o ritmo e a sonoridade.

Metodoloxía.

Levou a cabo unha metodoloxía de investigación, creación, cooperación e corrección en proceso (autocorrección con dicionario e correctores, corrección en grupo e corrección do profesorado). Servímonos da plataforma Moodle para canalizar, organizar, consensuar, investigar, seleccionar e revisar o traballo realizado de forma cooperativa.

Nas sesións de Lingua e Literatura Galega levouse a cabo a investigación sobre a vida de Xela Arias e a análise da súa obra poética; en Lingua Castelá traballáronse os textos periodísticos en formato radiofónico; o Departamento de Música coordinou as gravacións e edición dos audios, o Departamento de Historia colaborou en labores de investigación e documentación, e desde o Departamento de Bioloxía aportáronse claves que permitiron poñer en valor a importancia da visibilidade das mulleres en todos os ámbitos.

Profesorado

Pablo Gómez Esqueira.

Eva María Liñares Becerra.

Sara Noelia Pereira Costa.

Antonio Javier Ulla Fernández.

Francisco Xabier Souto Ares.

Mª Jesús Gil Castro.

Recursos.

Diccionario da Real Academia Galega.

Manexo da prensa escrita en castelán e galego, e audios de diversos programas de radio.

Plataforma Moodle.

Google Drive.

Buscador de Google.

Libros aportados pola Biblioteca Escolar:

- Biografías (Xela quixo ser ela, Yolanda Castaño; Intempestiva, Montse Pena; Xelarias, Emma Pedreira e Laura Romero).
- Obras poéticas: Darío a diario, Denuncia do equilibrio, Poesía reunida (1982-2004), Xela Arias).
- Obras narrativas: Non te amola!, “A fraga dos paxaros faladores e a fraga leoparcia”, Xela Arias.
- Obras traducidas ou editadas por Xela Arias: Contos ao teléfono, cómics, colección xabarín...)

Competencias clave.

- **Competencia lingüística:** expresión escrita e oral, comprensión lectora e oral, análise e interpretación de textos poéticos, ensaísticos, periodísticos e expositivos.
- **Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía:** conceptos básicos de funcionamento dunha radio.
- **Competencia dixital:** manexo das ferramentas de google e dos recursos da aula virtual.
- **Aprender a aprender:** motivación en torno á realización dun podcast.

- **Competencias sociais e cívicas:** divulgación e normalización da lingua galega.
- **Sentido de iniciativa e espírito emprendedor:** propostas do formato do programa, contido do guion e selección da música.
- **Conciencia e expresións culturais:** valoración da obra da escritora.